

15. Міжнародна експертиза законопроектів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://komsamovr.rada.gov.ua/komdbud/control/uk/publish/article?art_id=57753&cat_id=57651
16. План роботи Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування. Друга сесія. Лютий - липень 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://komsamovr.rada.gov.ua/komdbud/control/uk/publish/article?art_id=57816&cat_id=57815
17. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № // Відомості Верховної Ради України. – 1997. –№
18. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів : Закон України від 10 липня 2010 року № 2487-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. –№ 35-36. – Ст.49.
19. Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах місцевого органу влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/207.htm>
20. Рекомендації Рес (2001) 19 Комітету Міністрів Ради Європи «Про участь громадян у місцевому публічному житті». (Ухвалено 6 грудня 2001 року на 776-му засіданні заступників міністрів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.coe.kiev.ua/docs/km/r\(2001\)19.htm](http://www.coe.kiev.ua/docs/km/r(2001)19.htm).
21. Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим : Закон України від 23.12.1998 р., № 350-XIV // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 5. – Ст. 43.

*Рецензент: д.ю.н., старший науковий співробітник, професор
Батанов О.В.*

УДК 342.5 ; 35.08:352(477)

Падалко Г.В.,

к.ю.н., доцент кафедри адміністративного та кримінального права
юридичного факультету Дніпропетровського національного
університету імені Олеся Гончара

МУНІЦИПАЛЬНА СЛУЖБА У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Висвітлюється зарубіжний досвід організації служби в органах місцевого самоврядування. Розглянуті положення, які свідчать про різноманітність національних систем служби в органах місцевого самоврядування, наявність у них спільних та відмінних рис.

Освещается зарубежный опыт организации службы в органах местного самоуправления. Рассмотрены положения, свидетельствующие о разнообразии национальных систем службы в органах местного самоуправления, наличии у них общих и отличительных черт.

The article highlights the international experience of the organization of service in local self-government bodies. We consider the situation, showing the diversity of national systems of service in local self-government bodies, whether they have a common and distinctive features.

Постановка проблеми. Стратегічною метою української держави є вирішення двох взаємопов'язаних завдань, з одного боку – розбудова ефективної моделі публічної влади на загальнодержавному, регіональному та муніципальному рівні та, з іншого, – інтеграція у європейський публічний, соціально-економічний та цивілізаційний простір. Невипадково, що одним з критеріїв вступу до Європейського Союзу визначено створення ефективних та стійких демократичних інститутів, у тому числі на локально-регіональному рівні.

Одним із ключових соціально-управлінських, конституційних та муніципально-правових інститутів повноцінної та дієздатної системи місцевого самоврядування є муніципальна служба. Відсутність усталених традицій місцевого самоврядування в Україні, консервативність національної моделі організації публічної служби, актуалізує відповідну тематику, обумовлює колосальний дослідницький інтерес до проблем сутності та правового змісту відомих світовій муніципальній практиці моделей, типів, систем служби в органах місцевого самоврядування.

Ступінь наукової розробки теми. Вітчизняними та зарубіжними дослідниками розглянуті положення, які свідчать про різноманітність національних систем служби в органах місцевого самоврядування і наявність у них спільних основоположних муніципально-правових інститутів та об'єктивно передбачають, що найбільш продуктивні наукові результати щодо з'ясування їх особливостей у різних країнах світу можна одержати лише шляхом порівняльного аналізу, із застосуванням методів конституційної та муніципальної компаративістики

Теоретичні засади даної проблематики викладені у працях таких вітчизняних вчених, як Т. О. Астапова, М. О. Баймуратов, О. В. Батанов, І. П. Бутко, В. А. Григор'єв, Р. К. Давидов, В. М. Кампо, Х. М. Кохалик, В. В. Кравченко, О. Д. Лазор, П. М. Любченко, А. С. Матвієнко, Л. Р. Михайлишин, Н. В. Мішина, М. О. Пухтинський, М. В. Харитончук, О. В. Чумакова, І. П. Шелепницька, О. В. Ярощук, О. О. Яцунська та ін.

Аналіз окремих аспектів організації служби в органах місцевого самоврядування у порівняльному аспекті у сучасній російській науці проводився у працях А. А. Акмалової, І. А. Алебастрової, Г. В. Барабашева, М. С. Бондаря, В. І. Васильєва, В. В. Єремяна, Є. В. Осиночкіної, О. І. Черкасова, В. Є. Чиркіна, Н. Е. Шишкіної, К. С. Шугриної та ін.

Виклад основного матеріалу. У різних країнах застосовуються різні системи управління на місцевому рівні, на вибір яких впливають такі фактори, як: державний режим, форма державного устрою, неоднаковий підхід до розуміння сутності та природи державної влади, розмежування адміністративно-територіальних одиниць на «природні» і «штучні», національні та історичні особливості і традиції тощо. Також на розвиток місцевого самоврядування та служби в його органах в державах Європи

впливали різні правові системи – англосаксонська та романо-германська [22, с. 8].

Вважається, що моделі управління на місцях, властиві зарубіжних країнам, склалися як результат розвитку держав під впливом процесів демократизації, урбанізації та у відповідь на виклики суспільства [11, с. 1]. Також до сучасних проблем розвитку систем місцевого самоврядування відносять вплив глобальних змін на вирішення місцевих справ, запровадження інтегрованого управління, забезпечення позитивних змін в соціально-економічному розвитку та розширення економічної самостійності територій, підвищення мобільності робочої сили тощо [1, с. 4].

Світовий досвід свідчить, що відношення держав до території неоднаково, і це дає змогу розрізнити не тільки певні типи місцевого управління, а й моделі служби в його органах. Для розмежування типів місцевого управління та градації його посадових осіб слід виділити наступні критерії: правове положення територіальних спільнот громадян, склад інтересів, здійснення яких покладається на органи та посадових осіб місцевого управління, засоби контролю, якими володіє держава відносно території, умови формування місцевих органів влади, порядок вступу на посаду службовців (вибори, призначення, конкурс) тощо.

Вітчизняний дослідник Н. М. Грінівецька, звертаючись до світового досвіду становлення і модернізації державної служби в різних країнах, вказує, що зарубіжним моделям властивий динамізм, постійний пошук шляхів оптимізації діяльності держави та її апарату. В основному, суть питань, що стосуються цієї проблеми, багато в чому зводяться до визначення співвідношення ролі та компетенції державних органів управління і місцевого самоврядування – до «централізації» і «децентралізації» [4, с. 7]. Так, принцип децентралізації і деконцентрації є основоположним у визначенні функцій і компетенції органів місцевого управління й розмежуванні предметів відання місцевого самоврядування і місцевих органів державної виконавчої влади [8, с. 29] та дозволяє «перевести теоретичну думку в практичну площину» [20, с. 35].

На відміну від місцевого самоврядування, держава завжди – від свого виникнення до наших днів та на майбутнє – була, є та залишиться централізованою субстанцією. Централізм органічно притаманний державі та об'єктивується в тому, що певні функції можуть та мають бути притаманними тільки їй в цілому та жодною мірою не можуть бути передані територіальним одиницям як частинам держави. У демократичній державі – це техніка адміністративного управління, за якою управлінські повноваження передаються знизу вгору [21, с. 1189.]. Централізаційні процеси, незважаючи на те, що їх упродовж розвитку цивілізації постійно супроводжують відцентрові тенденції, є історично домінуючими в політиці. Об'єктивно це зумовлено насамперед самою соціальною природою влади з її централізаторським за своєю суттю прагненням до єдиновладдя, панування і підпорядкування [2, с. 350].

Втім, слід зазначити, що служба в органах місцевого самоврядування – це складний соціальний, політичний, конституційно-правовий, духовно-культурний інститут, для якого характерне досить складне поєднання елементів, сполучень, основним з яких є особа муніципального службовця. Аналіз світового досвіду доводить, що в період становлення служби в органах місцевого самоврядування до числа пріоритетних факторів належать ті фактори, які, з одного боку, багато в чому визначають внутрішні механізми розвитку цього виду публічної служби, динаміку змін у ній, а з другого – принципові контури її моделі. Такими факторами є: загальний стан муніципалізму в країні; взаємодія служби в органах місцевого самоврядування з державною службою та інститутами громадянського суспільства; співвідношення державної муніципальної політики та служби в органах місцевого самоврядування; муніципальна культура суспільства, ціннісні орієнтації, управлінська, правова культура.

Еталоном децентралізованої форми організації служби в органах місцевого самоврядування в рамках англосаксонської системи місцевого самоврядування є Велика Британія. В основі правового регулювання статусу органів місцевого управління Великої Британії знаходиться Акт про місцеві органи управління 1999 року, у якому вказуються види органів місцевого управління, їх основні повноваження та підконтрольність Державним секретарям. Органами місцевого самоврядування вважаються ради графств, округів, приходів, де муніципальні службовці працюють на контрактній основі.

Правовий статус муніципальних службовців (умови праці та її оплати) виробляються в актах Національної об'єднаної ради, до складу якої входять представники органів місцевого управління та чиновники. Муніципалітети вправі, але не зобов'язані приймати до виконання рекомендації цих органів. Таким чином, саме на рівні місцевих органів відбувається утворення правових норм, які регламентують класифікацію місцевих службовців, схеми посадових окладів, правила відбору кандидатур службовців [12, с. 14].

Класичним зразком децентралізованої форми організації служби в органах місцевого самоврядування в рамках континентальної системи місцевого самоврядування є Італія. Базовими принципами для італійського законодавця з моменту ратифікації Європейської Хартії місцевого самоврядування стали принципи місцевої автономії та широкої децентралізації в межах єдиної, унітарної та неподільної Республіки. Сучасні дослідження вказують, що сутність явища «італійської автономії» доцільно розглядати через розкриття змісту її різновидів: нормативно-правової – можливість встановлювати власний нормативно-правовий порядок у межах наданої компетенції і закріплювати їх у законах, статутах, регламентах; політико-адміністративної – свобода вибору політико-адміністративного курсу на підставі інтересів місцевих спільнот чи їх більшості (право на вибір, самостійне визначення способів адміністративної діяльності, оцінювання необхідності та своєчасності прийняття

управлінських рішень), тобто принципів, які мають безпосереднє значення з позиції організації та функціонування служби в органах місцевого самоврядування.

Зокрема, аналізуючи особливості статусу посадових осіб та органів місцевого самоврядування в Італії, І. П. Шелепницька доводить, що головна посадова особа місцевого самоврядування (сіндако) на рівні комуни – поєднує функції різних видів влади: голови комунальної адміністрації (представляє місцеву одиницю; скликає, очолює виконавчий орган – джунту) та урядового чиновника (периферійний орган державної адміністрації та представник держави на місцевому рівні). У реформаторський період його функції розширено правом: призначати / звільняти асесорів (членів джунти), генерального директора (менеджера) комуни, інших управлінців; обирати секретаря комуни з Національного реєстру.

Сіндако обирається мешканцями комуни на 5 років шляхом проведення прямих виборів за пропорційною системою з корекцією на базі формули Ондта (Hondt, d'Hondt) у два тури. Аналогічно обираються населенням інші голови адміністративно-територіальних одиниць (сіндако міста-метрополії, президенти провінції та області), але функції їх дещо різняться, оскільки на цих рівнях функціонує префект, який здійснює державний контроль.

В італійському законодавстві служба в органах місцевого самоврядування належить до публічної. Службові відносини характеризуються як: добровільні; з використанням персонального підходу; юридично двосторонні. Поряд з юридичними вимогами до службовців в Італії введено стандарт публічної етики. Вагоме місце у процесі проходження служби в органах влади займає фахова підготовка службовців, значна частина яких має вищу освіту (майже 54 % апарату – юристи і публічні адміністратори). Питання контролю за кадровим забезпеченням для публічних адміністрацій покладаються на Національну Агенцію управління, основною функцією якої є утворення національного реєстру секретарів комун, провінцій та областей.

Основні контрольні функції з боку держави за діяльністю посадових осіб та органів місцевого самоврядування покладаються на префекта (Il Prefecto), який здійснює превентивний контроль за рішеннями місцевої влади. Не зважаючи на те, що в Республіці Італія запроваджено урядову вертикаль, її місцеві ланки в особі урядових представників – префектів не беруть на себе всіх функцій державного керівництва щодо відповідних територій, а здійснюють лише наглядово-контрольні функції стосовно органів місцевого самоврядування, тобто, реалізуючи «адміністративну опіку», не позбавляють їх відчуття господаря відповідної території.

Починаючи з 1992 р. в Італії впроваджено концепцію «служби нового покоління», посилено процеси дебюрократизації, використано нові форми організації праці, утворено на національному рівні Агенцію представництва та юридичних угод з управлінцями (ARAN) у співпраці з профспілками, здійснено моніторингову діяльність, закладено морально-етичні стандарти

службовців, створено національні реєстри на певні посади в органах місцевого самоврядування, передбачено нові форми діяльності з використанням новітніх інформаційних технологій [23, с. 7, 12, 15–16; 9].

У свою чергу, у Франції, досвід якої обумовив виникнення особливої французької системи місцевого самоврядування, історично сформувалися централізаційні тенденції в організації системи публічної влади, що створило низку перешкод для децентралізації публічної служби. В результаті муніципалітети (комуни) як базовий рівень місцевого самоврядування все ще не отримали належних їм повноважень, оскільки заходи щодо децентралізації зосередилися в основному на рівні департаментів. Водночас центральний уряд продовжує зберігати сильну організаційну та персональну присутність на регіональному та місцевому рівнях (з початку децентралізації у 1982 р. загальна кількість державних службовців, більшість яких зосереджена у регіональних та місцевих органах, зросла, а не зменшилася). Таким чином, більшість державного апарату Франції була у найкращому випадку деконцентрована, але не децентралізована [10, с. 11].

Яскраво виражені приклади централізації можна знайти за межами Європи. Можна говорити про «м'яку» та «жорстку» централізацію в залежності від ступеня впливу територіальної громади і її виборних органів місцевого самоврядування на централізоване призначення місцевого голови. Так, м'яка централізація частіше зустрічається в унітарних державах, наприклад в Індонезії та Монголії. У цих країнах і на регіональному, і на локальному рівні призначення голів проходять за участю представницьких органів відповідної території. В Індонезії глави муніципалітетів пропонуються місцевими зборами і затверджуються в центрі. У Монголії глави території на кожному рівні призначаються з відповідного вищого рівня за поданням місцевої ради.

Жорстка централізація частіше зустрічається у федераціях: Індії, Пакистані, Малайзії. Особливістю централізованих федерацій є контроль над місцевим самоврядуванням з боку регіонів, а не тільки з боку федерального центру. В Індії вертикаль влади формується як всередині штатів, так і з боку центрального уряду. Уряд штатів призначає адміністраторів в райони та муніципалітети, на які діляться райони. Центральний уряд призначає районні магістрати, які займаються податками і правосуддям. Населення обирає ради, причому в деяких випадках вибирає навіть голів ради. У Пакистані в дивізіонах і округах населення обирає ради, а глав виконавчої влади: комісарів дивізіонів і начальників округів призначають вищі виконавчі органи. Схожа ситуація є на місцевому рівні в Малайзії: уряди штатів призначають мерів міст, президентів рад сільських округів і муніципалітетів, формують виконавчі комітети; населення обирає ради сільських округів, міські та муніципальні ради.

Сильніше розвинена жорстка централізація місцевої влади в африканських та арабських мусульманських країнах. В унітарних країнах центральна влада може вибудовувати виконавчу вертикаль аж до самих

низових рівнів. Місцеве самоврядування здійснюється тільки через вибори рад, причому з дуже обмеженими повноваженнями. В Сенегалі президент країни призначає глав територій усіх рівнів: префекта департаменту, супрефекта округу та голову сільської громади. Аналогічна ситуація в Нігері: призначаються префекти округів і глави комун. В Гані навіть представницькі зібрання в округах, метрополіях і муніципалітетах обираються тільки на дві третини, а одну третину пропонує центральний уряд; глави виконавчої влади призначаються президентом, але підлягають затвердженню місцевого зборів [3, с. 38–39].

Згадаємо досвід децентралізованої моделі служби в органах місцевого самоврядування, характерним прикладом якого є Німеччина. Нормативно-правове регулювання комунального самоврядування Німеччини має дві особливості: з одного боку, характеризується концентрацією більшості законодавчих актів на рівні федерації із сильним впливом земель через земельні уряди, а з іншого – децентралізацією та деконцентрацією адміністративних функцій на земельному рівні та в межах земель – на рівні комунального самоврядування. Так, аналізуючи питання нормативно-правового регулювання правового статусу муніципальних службовців в Німеччині, С. В. Осиночкіна зазначає, що він встановлюється федеральним та земельним законодавством, причому федеральні закони встановлюють загальні положення статусу чиновника, порядок призначення окладів чиновникам усіх рівнів, а земельні закони закріплюють особливості статусу виборних чиновників громади (штатних та позаштатних «почесних») та чиновників, які поступили на службу в адміністрацію громади за контрактом, а також питання просування по муніципальній службі [12, с. 13].

Основним правотворчим органом муніципальних утворень є представницький орган німецької громади. Виконавчим органом міського самоврядування в Німеччині, залежно від моделі, є одноособовий керівник – бургомістр чи директор, або колегіальний виконавчий орган – магістрат. Місцеві статuti регулюють структуру виконавчих органів, яка складається з різних органів спеціальної компетенції (департаменти, відділи, бюро тощо). Із загальної кількості працівників публічного сектора 35 % є працівниками органів комунального самоврядування. У Німеччині, так як і в Україні, вони повинні відповідати вимогам певного рангу. У Німеччині найбільший відсоток службовців відповідає вимогам середнього рангу, а чиновників – підвищеного.

Досліджуючи правовий статус бургомістра в Німеччині, Х. М. Кохалик виявила, що за винятком Бремена, Берліна та Гамбурга, він обирається громадянами за мажоритарною системою виборів: на штатну посаду – на 5–9 років та на громадських засадах – на визначений період обрання. Основні повноваження бургомістра в Німеччині виокремлюються у такі групи: представницькі, організаційно-розпорядчі, координаційні. Передбачено можливість дострокового припинення повноважень бургомістра. Ініціатива відкликання бургомістра відбувається на вимогу 1/3 – 2/3 і за рішенням 2/3

– 3/4 членів ради та лише в окремих землях на вимогу громадян (1/3 громадян громади в Саксонії) [7, с. 7–8, 10–11].

Особливістю муніципальної служби в Німеччині є запровадження статусу позаштатних чиновників, правовій регламентації якого присвячена більша частина законодавства земель про муніципальну службу. Так, наприклад, відповідно до ст. 19 «Положення про громади вільної держави Баварія», громадяни громади, які обираються на громадські посади, беруть участь згідно з законодавчими приписами в управлінні громадою. Вони зобов'язані займати почесні посади та пости у громаді [13]. Причому особи, які займають почесні посади, здійснюють, во-перше, публічно-правові права та обов'язки на оплатній основі. Так, згідно ч. 1 ст. 20(а), «громадяни громади, які займають почесну посаду, мають право на відповідну винагороду. Деталі регулюються Статутом. Від винагороди відмовитися неможна. Право на винагороду не підлягає передачі іншим особам». По-друге, вони можуть займатися іншими видами діяльності (наприклад, працювати на постійній основі у приватній фірмі). Громадянин може відмовитися від виборної «почесної» посади в чітко визначених законом випадках: у зв'язку із досягненням віку, за деяких професійних, сімейних обставин, станом здоров'я.

Прикладом децентралізованої моделі служби в органах місцевого самоврядування є Російська Федерація. Так, Конституція Російської Федерації 1993 р., визнаючи та гарантуючи місцеве самоврядування як самостійний рівень влади, організаційно відокремлений в системі управління суспільством та державою, заклала правову основу для установа муніципальної служби як принципово нового виду службової діяльності в Росії. Щоправда, сама Конституція Російської Федерації не використовує поняття «муніципальна служба» та «муніципальний службовець».

Одна із перших згадок про муніципальних службовців у російському законодавстві зустрічається ще у Федеральному законі від 6 грудня 1994 р. «Про основні гарантії виборчих прав громадян Російської Федерації» [17] та Федеральному законі від 19 вересня 1997 р. «Про основні гарантії виборчих прав і права на участь у референдумі громадян Російської Федерації» [18]. Обидва закони втратили силу у зв'язку з прийняттям нового Федерального закону від 12 червня 2002 р. «Про основні гарантії виборчих прав і права на участь у референдумі громадян Російської Федерації» [19]. У вказаному Федеральному законі (ст. 22) муніципальна служба згадувалася у зв'язку з визначенням гарантій діяльності кандидатів, які знаходилися на ній.

У системному вигляді визначення муніципальної служби отримало у Федеральному законі від 28 серпня 1995 р. «Про загальні принципи організації місцевого самоврядування в Російській Федерації» [15]. У ньому (ст. 1) визначається, що «Муніципальна служба – професійна діяльність на постійній основі в органах місцевого самоврядування щодо виконання їх повноважень».

Перший Федеральний закон «Про основи муніципальної служби в Російській Федерації» було прийнято у 1998 році. У цьому Законі (ст. 7) поняття муніципального службовця в Російській Федерації формулювалось в наступним чином: «Муніципальним службовцем є громадянин Російської Федерації, який досягнув віку 18 років, який здійснює у порядку, визначеному статутом муніципального утворення у відповідності до федеральних законів та законів суб'єкта Російської Федерації, обов'язки по муніципальній посаді муніципальної служби за грошову винагороду, яка виплачується за рахунок коштів місцевого бюджету»[16].

Слід підкреслити, що федеральне законодавство лише окреслило контури основ муніципальної служби та вирішило конкретні питання правового статусу муніципального службовця та проходження муніципальної служби, залишаючи це право суб'єктам Російської Федерації. Зокрема, в Москві перший закон «Про муніципальну службу в районах міста Москви» було прийнято 21 жовтня 1998 р. [5], у Санкт-Петербурзі закон «Про муніципальну службу в Санкт-Петербурзі» – 2 лютого 2000 р. [6].

Федеральний закон від 2 березня 2007 р. «Про муніципальну службу в Російській Федерації» [14], безумовно, однією із своїх цілей мав удосконалення інституту муніципальної служби. Він установив в Російській Федерації єдиний статус муніципальних службовців з точки зору їх основних прав та обов'язків, а також обмежень та заборон, пов'язаних із муніципальною службою. У ст. 2 цього Закону поняття «муніципальна служба» визначається як професійна діяльність громадян, яка здійснюється на постійній основі на посадах муніципальної служби, які заміщуються шляхом укладення трудового договору (контракту), а «муніципальний службовець» розкривається вже наступним визначенням (ч. 1 ст. 10): «Муніципальним службовцем є громадянин, який виконує у порядку, визначеному муніципальними правовими актами у відповідності із федеральними законами та законами суб'єкта Російської Федерації обов'язки по посаді муніципальної служби за грошове утримання, яке виплачується за рахунок коштів місцевого бюджету».

Висновки. Отже, зарубіжний досвід демонструє широку палітру муніципальних систем та моделей організації та функціонування муніципальної служби. Не зважаючи на своєрідні шляхи виникнення, становлення та розвитку муніципалізму, відмінні підходи щодо конституційної та законодавчої регламентації місцевого самоврядування, явні відмінності формах та методах взаємодії посадових осіб місцевого самоврядування із державними службовцями, організаційно-правових параметрах муніципальних систем в цілому у зарубіжних країнах, органи та посадові особи місцевого самоврядування мають практично однакові функції та вирішують майже однотипні завдання, забезпечуючи життєдіяльність територіальних громад на основі законів, інших актів органів державної влади, а також власних муніципальних рішень, які приймаються ними в межах своєї компетенції.

Використані джерела:

1. Астапова Т. О. Адаптація зарубіжного досвіду реформування діяльності органів місцевого самоврядування в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.04 «Місцеве самоврядування» / Т. О. Астапова. – Харьков, 2010. – 20 с.
2. Горбатенко В. П. Централізація / В. П. Горбатенко, В. П. Нагребельний // Юридична енциклопедія: В 6 т. – Т. 6 : Т–Я. – К. : Укр. енцикл., 2004. – 768 с.
3. Горный М. Муниципальная политика и местное самоуправление в России : учеб. пос. / М. Горный. – СПб : ГУ – ВШЭ СПб филиал, 2010. – 266 с.
4. Грінівецька Н. М. Проблема формування сучасного типу державного службовця в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 «Теорія та історія державного управління» / Н. М. Грінівецька. – К., 1999. – 18 с.
5. Закон города Москвы «О муниципальной службе в районах города Москвы» от 21.10.1998 г. // Ведомости Московской городской Думы. – 1998. – № 11.
6. Закон Санкт-Петербурга «О муниципальной службе в Санкт-Петербурге» от 2.02.2000 г. [Электронный ресурс] // Законы России. – Режим доступа: http://www.lawrussia.ru/texts/legal_393/doc393a316x530.htm
7. Кохалик Х. М. Досвід становлення і розвитку комунального самоврядування в Німеччині та можливість його адаптації в містах України : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.04 «Місцеве самоврядування» / Х. М. Кохалик. – Львів, 2011. – 20 с.
8. Крусян А. Р. Децентрализация и деконцентрация публичной власти: соотношение в теории и законодательстве Украины / А. Р. Крусян // Юридический вестник. – 1999. – № 1. – С. 29–33.
9. Лазор О. Д. Законодавче забезпечення реформування системи місцевого самоврядування та муніципальної служби Італії / О. Д. Лазор, І. П. Шелепницька // Вісник НАДУ. – 2006. – № 4. – С. 141–156.
10. Матвієнко А. С. Політико-правові засади децентралізації влади в контексті адміністративної реформи в Україні : автореф. дис. ... канд. політ. наук : спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / А. С. Матвієнко. – К., 2010. – 20 с.
11. Михайлишин Л. Р. Удосконалення системи місцевого управління в Україні з використанням зарубіжного досвіду : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 «Теорія та історія державного управління» / Л. Р. Михайлишин. – Львів, 2008. – 20 с.
12. Осиночкина Е. В. Правовой статус муниципальных служащих: становление, понятие и механизм реализации : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 «Конституционное право ; муниципальное право» / Е. В. Осиночкина. – Казань, 2006. – 27 с.
13. Положение об общинах вольного государства Бавария // Муниципальное право. – 2001. – № 4 (16). – С. 75–100. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://emsu.ru/ml/default.asp?god=2001&nom=4>
14. Федеральный закон «О муниципальной службе в Российской Федерации» от 2.03.2007 г. [Электронный ресурс] // Информационно-правовой портал «Гарант». – Режим доступа: <http://base.garant.ru/12152272/>
15. Федеральный закон «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» от 28.08.1995 г. // СЗ РФ. – 1995. – № 35. – Ст. 3506
16. Федеральный закон «Об основах муниципальной службы в Российской Федерации» от 8.01.1998 г. // СЗ РФ. – 1998. – № 2. – Ст. 224.
17. Федеральный закон «Об основных гарантиях избирательных прав граждан Российской Федерации» от 6.12.1994 г. // СЗ РФ. – 1994. – №33. – Ст. 3406

18. Федеральный закон «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» от 19.09.1997 г. // СЗ РФ. – 1997. – № 38. – Ст. 4339
19. Федеральный закон «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» от 12.06.2002 г. // СЗ РФ. – 2002. – № 24. – Ст. 2253
20. Черкасов А. И. Сравнительное местное управление: теория и практика / А. И. Черкасов. – М. : Изд. группа «ФОРУМ – ИНФРА-М», 1998. – 160 с.
21. Черкасов А. И. Централизация / А. И. Черкасов // Юридическая энциклопедия / отв. ред. Б. Н. Топорнин. – М. : Юристь, 2001. – С. 1189.
22. Чумакова О. В. Шляхи розвитку місцевого самоврядування України в контексті досвіду держав Європейського Союзу : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.04 «Місьцеве самоврядування» / О. В. Чумакова. – Дніпропетровськ, 2008. – 20 с.
23. Шелепницька І. П. Досвід становлення системи місцевого самоврядування в Республіці Італія та його адаптація для України : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.04 «Місьцеве самоврядування» / І. П. Шелепницька. – К., 2009. – 20 с.

*Рецензент: д.ю.н., старший науковий співробітник, професор
Батанов О.В.*

УДК 342

Панасюк С.А.,

аспірант Маріупольського державного університету

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНУ «ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ» В КОНТЕКСТІ ЯКІСНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ХАРТІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

У даній статті проаналізовано праці науковців та нормативно-правові акти щодо коректності розуміння, та тлумачення терміну «імплементация», як засобу для реалізації принципів, що закріпленні в Європейській хартії місцевого самоврядування, з метою якіснішого та ефективнішого виконання взятих Україною міжнародних зобов'язань.

В данной статье проанализированы работы ученых и нормативно-правовые акты на счет корректности понимания, и толкования термина «имплементация», как средства для реализации принципов, которые закреплены в Европейской хартии местного самоуправления, с целью более качественного и эффективного исполнения взятых Украиной международных обязательств.

In this article the work of scientists and normative legal acts where analysed referring to correct understanding and interpretation of the term «implementation» as the ways of principles' realization which are fixed in the European Charter of Local Self-Government for the purpose of make more qualitative and effective fulfilment of international obligations assumed by Ukraine.